

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО
Гуманітарно-педагогічний факультет
«19» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАГАЛЬНА ТА ПРОФЕСІЙНА ПЕДАГОГІКА»**

Галузь знань: А «Освіта»

Спеціальність: А5 «Професійна освіта»

Освітня програма: А5.37 «Професійна освіта (Аграрне виробництво,
переробка сільськогосподарської продукції та харчові
технології)»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: доцент кафедри педагогіки, к. пед. н., доцент Виговська С.В.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Загальна та професійна педагогіка»

Загальна та професійна педагогіка є обов'язковим освітнім компонентом у процесі підготовки бакалаврів з професійної освіти, яка містить теоретико-методологічні основи загальної та професійної педагогіки, вивчення яких сприяє оволодінню знаннями та формуванню навичок організації освітнього процесу, розвитку педагогічних здібностей здобувачів освіти, навичок й умінь здійснювати педагогічні дослідження, моделювати освітній процес.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	А5 «Професійна освіта»	
Освітня програма	А5.37 «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен (залік, екзамен – скорочений термін)	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Денна форма здобуття вищої освіти (скорочений термін)
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1, 2
Лекційні заняття	60 год.	60 год.
Практичні, семінарські заняття	60 год.	60 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	60 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	8 год.	6, 2 год.

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни: сформувати в майбутніх фахівців знання, уміння й навички щодо організації процесів навчання й виховання здобувачів освіти, професійно значущі якості педагога професійної освіти.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних із сферами виробництва і переробки продуктів сільського господарства та харчовими технологіями і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

СК 3. Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами.

СК 6. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

СК 13. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПРН 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність, діяльність здобувачів освіти і підлеглих, координувати їх роботу та вмотивовувати.

ПРН 10. Знати основи психології, педагогіки, а також основи фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

ПРН 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПРН 12. Уміти діяти з позиції лідера, планувати час, раціонально розпоряджатись ресурсами та працювати в команді.

ПРН 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПРН 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПРН 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ПРН 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. <i>Загальна педагогіка. Теорія навчання</i>														
Тема 1. Педагогіка як наука	1	6	2	2	-	-	20							
Тема 2. Формування і розвиток особистості	1	6	2	2	-	-								
Тема 3. Дидактика. Закономірності і принципи навчання	2	12	4	4	-	-								
Тема 4. Методи, форми і засоби навчання	3	12	4	4	-	-								
Тема 5. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності	4	6	2	2	-	-								
Тема 6. Проблема відставання та неуспішності учнів	4	6	2	2	-	-								
Тема 7. Особливості навчання обдарованих дітей	5	6	2	2	-	-								
Тема 8. Інклюзивна освіта	5	6	2	2	-	-								
Тема 9. Неформальна освіта	6	6	2	2	-	-								
Разом за модулем 1	64		22	22			20							

Модуль 2. Загальна педагогіка. Теорія виховання													
Тема 10. Сутність процесу виховання	6,7	12	4	4	-	-	20						
Тема 11. Закономірності і принципи виховання	7,8	12	4	4	-	-							
Тема 12. Методи і форми виховання	8,9	12	4	4	-	-							
Тема 13. Основні напрями виховання	9,10	18	6	6	-	-							
Разом за модулем 2	56		18	18	-	-	20						
Модуль 3. Професійна педагогіка													
Тема 14. Професійна педагогіка як галузь педагогічної науки	11	12	4	4	-	-	20						
Тема 15. Система та зміст освіти в Україні	12	12	4	4	-	-							
Тема 16. Викладач закладу професійної освіти як організатор освітнього процесу	13	6	2	2	-	-							
Тема 17. Методи та форми професійного навчання	13,14	18	6	6	-	-							
Тема 18. Формування soft skills здобувачів професійної освіти	15	6	2	2	-	-							
Тема 19. Педагогічний менеджмент	15	6	2	2	-	-							

Разом за модулем 2	60	20	20	-	-	20						
Усього годин	180	60	60	-	-	60						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка як наука	2
2	Формування і розвиток особистості	2
3	Дидактика. Закономірності і принципи навчання	4
4	Методи, форми і засоби навчання	4
5	Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності	2
6	Проблема відставання та неуспішності учнів	2
7	Особливості навчання обдарованих дітей	2
8	Інклюзивна освіта	2
9	Неформальна освіта	2
10	Сутність процесу виховання	4
11	Закономірності і принципи виховання	4
12	Методи і форми виховання	4
13	Основні напрями виховання	6
14	Професійна педагогіка як галузь педагогічної науки	4
15	Система та зміст освіти в Україні	4
16	Викладач закладу професійної освіти як організатор освітнього процесу	2
17	Методи та форми професійного навчання	6
18	Формування soft skills здобувачів професійної освіти	2
19	Педагогічний менеджмент	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка як наука	2
2	Формування і розвиток особистості	2
3	Дидактика. Закономірності і принципи навчання	4
4	Методи, форми і засоби навчання	4
5	Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності	2
6	Проблема відставання та неуспішності учнів	2
7	Особливості навчання обдарованих дітей	2
8	Інклюзивна освіта	2
9	Неформальна освіта	2
10	Сутність процесу виховання	4
11	Закономірності і принципи виховання	4
12	Методи і форми виховання	4
13	Основні напрями виховання	6
14	Професійна педагогіка як галузь педагогічної науки	4
15	Система та зміст освіти в Україні	4
16	Викладач закладу професійної освіти як організатор освітнього	2

	процесу	
17	Методи та форми професійного навчання	6
18	Формування soft skills здобувачів професійної освіти	2
19	Педагогічний менеджмент	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні основи педагогіки. Теорія навчання (дидактика).	20
2	Теорія виховання.	20
3	Професійна педагогіка	20

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне, письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- самооцінювання.

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- методи проблемного навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій;
- метод групової роботи,
- метод мозкового штурму;
- метод гейміфікованого навчання;
- лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда;
- ілюстрування, демонстрування;
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, складання реферату).

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Загальна педагогіка. Теорія навчання		
Практична робота 1. Педагогіка як наука	ПРН 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 20 Знати основні категорії педагогіки. Розуміти галузі і міжпредметні зв'язки педагогіки.	5
Практична робота 2.		5

Формування і розвиток особистості	Розрізняти поняття «розвиток» та «формування» особистості. Знати вікові етапи розвитку особистості. Розуміти фактори, які впливають на розвиток та формування особистості. Знати принципи та закономірності навчання. Розрізняти види навчання. Знати та розрізняти методи, засоби та форми організації навчання. Знати поняття «контроль» та його функції. Розуміти вимоги до перевірки і оцінки успішності навчання. Розрізняти критерії оцінки та рівні знань здобувачів освіти. Знати поняття «відставання» та «неуспішність» учнів та шляхи, які сприяють подоланню неуспішності. Знати поняття «обдарованості», її типи, ознаки та принципи. Розрізняти форми і методи роботи з обдарованими дітьми. Розуміти суть і основні принципи реалізації інклюзивної освіти. Розрізняти види освіти. Знати суть та форми реалізації неформальної освіти.	
Практична робота 3. Дидактика. Закономірності і принципи навчання		11
Практична робота 4. Методи, форми і засоби навчання		11
Практична робота 5. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності		6
Практична робота 6. Проблема відставання та неуспішності учнів		5
Практична робота 7. Особливості навчання обдарованих дітей		5
Практична робота 8. Інклюзивна освіта		6
Практична робота 9. Неформальна освіта		6
Самостійна робота 1.		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Загальна педагогіка. Теорія виховання		
Практична робота 10. Сутність процесу виховання	ПРН 7, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 20 Знати особливості та сутність процесу виховання. Розрізняти етапи та прийоми самовиховання. Розуміти суть та принципи перевиховання. Знати концепцію національного виховання. Знати закономірності та принципи виховання. Розуміти поняття «метод виховання». Уміти застосовувати методи виховання. Розрізняти форми виховної роботи. Знати, розрізняти та уміти реалізовувати основні напрями виховання.	14
Практична робота 11. Закономірності і принципи виховання		14
Практична робота 12. Методи і форми виховання		14
Практична робота 13. Основні напрями виховання		18
Самостійна робота 2.		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Професійна педагогіка		
Практична робота 14. Професійна педагогіка як галузь педагогічної науки	ПРН 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 20 Знати об'єкт, предмет, мету, завдання, функції та основні категорії професійної педагогіки. Розуміти особливості наукових досліджень у галузі професійної педагогіки. Знати основні принципи та структуру організації освіти в Україні. Розуміти зміст освіти в Україні. Знати складові, в яких відображається зміст освіти. Знати особливості діяльності викладача професійної освіти. Розрізняти основні функції викладача. Розуміти шляхи професійного розвитку викладача професійної освіти. Знати методи професійного навчання та їх	12
Практична робота 15. Система та зміст освіти в Україні		12
Практична робота 16. Викладач закладу професійної освіти як організатор освітнього процесу		6
Практична робота 17. Методи та форми професійного навчання		18
Практична робота 18. Формування soft skills		6

здобувачів професійної освіти	класифікації. Розуміти особливості реалізації різних форм професійного навчання. Розрізняти soft skills та hard skills. Знати шляхи формування soft skills. Знати структуру теорії управління освітніми системами. Розуміти принципи управління професійними освітніми системами.	
Практична робота 19. Педагогічний менеджмент		6
Самостійна робота 3.		10
Модульна контрольна робота 3.		30
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота	$(M1 + M2 + M3) / 3 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проект/робота (за наявності)		-

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використані джерела.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2152>);
- підручники, навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Анєнкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка: навч. посіб. Львів: «Новий Світ 2000», 2020. 567 с. URL: <https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Pedahohika.pdf> (дата звернення 10.06.2025 р.).

2. Березюк О. С., Власенко О. М. Дидактика: теорія і практика: навч.- метод. посіб. для студ. гуманіт. факультетів. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 255 с. URL: <https://hovufks.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/Дидактика.-Березюк-О.С.-Власенко-О.М.pdf> (дата звернення 10.06.2025 р.).
3. Дольнікова Л., Мукан Н. Професійна педагогіка: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівська політехніка, 2021. 324 с.
4. Задорожна-Княгницька Л. В., Тимофєєва І. Б. Загальні основи педагогіки: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2109/1/np_zagalni_osnovy.pdf (дата звернення 10.06.2025 р.).
5. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : монографія / Д. П. Антюшко, В. С. Володавчик, Л. І. Сєногонова та інші. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 189 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8988/1/2022.pdf> (дата звернення 10.06.2025 р.).
6. Княжева І. А. Педагогіка: навч. посіб. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 110 с.
7. Козловський Ю. М., Ортинський В. Л., Дольнікова Л. В. Педагогіка: підруч. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 372 с.
8. Мукан Н. В., Дольнікова Л. В. Професійна педагогіка: словник термінів і понять. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2023. 160 с.
9. Нагачевська З.І. Педагогіка: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с.
10. Немець Л. М. Педагогічний менеджмент : навчально-методичний посібник для студентів першого курсу магістратури спеціальності 014.07. Середня освіта (Географія) / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда, М. О. Логвинова. Харків, 2019. 86 с. URL: http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/wp-content/uploads/2017/07/ПедМенеджмент_2019.pdf (дата звернення 10.06.2025 р.).
11. Пащенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка: навч.-метод. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 228 с.
12. Педагогіка : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, Т. Ю. Осипова та ін. Харків : Бурун Книга, 2019. 304 с.
13. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навч. посіб. Київ: ТОВ «Агенство Україна», 2019. 300 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvnenavchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf> (дата звернення 10.06.2025 р.).
14. Професійна педагогіка: підручник / Авт. : О.В. Грабовський, Л.В. Коломієць, О.С. Савельєва, А.В. Семенова, В.Ф. Яні; за заг. ред. А.В. Семенової. Одеса: Бондаренко М.О., 2020. 575 с.
15. Сікорський П. І. Нова педагогіка: підруч. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 540 с.

16. Суліма Є. М., Деніжна С. О., Петухова І. О. Педагогіка: практикум: навч. посіб. /. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 532 с.

17. Ярошук Л. Теорія та методика виховання: навч. посіб. Бердянськ: ПП Скребейко, 2019. 400 с.

Нормативно-правові документи

18. Закон України «Про освіту». <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 10.06.2025 р.).

19. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text> (дата звернення 10.06.2025 р.).

20. Концепція Нової української школи. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 10.06.2025 р.).

21. Національна доктрина розвитку освіти України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text> (дата звернення 10.06.2025 р.).